

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

KATI RIIHIKALLIO

Yhteinen joulu 2021-tapahtuma

Yhteisöllisyyttä talkootyönä

SOSIAALIALAN KOULUTUSOHJELMA
2022

Tekijä(t) Riihikallio, Kati	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Kesäkuu 2022
	Sivumäärä 29	Julkaisun kieli suomi
Julkaisun nimi Yhteinen joulukuun 2021-tapahtuma		
Tutkinto-ohjelma Sosiaali-alan tutkinto-ohjelma		
<p>Tämä opinnäytetyö tehtiin projektista Yhteinen Joulukuun 2021-tapahtuma. Opinnäytetyön tarkoitus oli perehtyä tapahtuman tarpeeseen asiakkaiden ja järjestäjien näkökulmasta. Tavoitteena oli käsitellä yksinäisyyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ilmiöinä.</p> <p>Toisena tavoitteena oli perehtyä vapaaehtoistyöprojektin läpiviemiseen. Siinä keskeisinä käsitteinä tarkoitus oli käsitellä talkootyötä ja projektin kokonaisuutta.</p> <p>Yhteinen joulukuun 2021-tapahtuma järjestettiin Tukiranka ry:n toiminnanjohtajan Mirva Heinon ja Kaarisillan koulun rehtorin Johanna Siitarin ideasta talkootyönä useamman toimijan voimin. Tarkoitus oli järjestää joulukuun juhla noin 140 henkilölle, jotka kokivat tarvetta yhteisölliselle tilaisuudelle joulukuun aikaan. Muuttuneista olosuhteista johtuen joulukuun juhla vaihtui ruokakassijaoksi.</p> <p>Tilaisuudessa kävi asiakkaita ennakoilmoitautumisen mukaan runsaasti, ruokakassit ja kohtaamiset koettiin hyviksi ja tarpeellisiksi. Saatu palaute oli positiivista.</p> <p>Opinnäytetyön teoriaosuudessa avataan yksinäisyyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden käsitteitä, ja niiden vaikutuksia yksilöön ja yhteiskuntaan. Opinnäytetyön raportissa taas kuvataan tapahtuman järjestämistä projektina ja huomioita tapahtuman vaikutuksista.</p> <p>Tapahtumasta kerättiin palautetta asiakkailta ja järjestelyihin osallistuneilta tahoilta. Palautetta peilattiin järjestäjien asettamiin tavoitteisiin sekä yksinäisyyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden käsitteisiin.</p>		
yksinäisyys, osallisuus, yhteisöllisyys, talkootyö		

Author(s) Riihikallio, Kati	Type of Publication Bachelor's thesis	Date June 2022
	Number of pages 29	Language of publication: Finnish
Title of publication Communal Christmas Event 2021		
Degree programme Bachelor of social services		
<p>This thesis was done from the project of Communal Christmas Event. The purpose of the thesis was to get acquainted with the need for the event from the perspective of customers and organizers. The aim was to treat loneliness, inclusion and community as phenomena.</p> <p>The second goal was to get acquainted with the implementation of the volunteering project. The main concepts were to deal with the work and the project as a whole.</p> <p>The communal Christmas event was organized on the idea of Mirva Heino, the Executive Director of Tukiranka, and Johanna Siitari, the Principal of the Kaarisillan Unified School, as a work of several actors. The intention was to organize a Christmas party for about 140 people who felt the need for a communal occasion during Christmas. Due to the changed circumstances, the Christmas party turned into a food distribution.</p> <p>According to the pre-registration, there were a lot of customers at the event, food bags and encounters were felt to be good and necessary. The feedback received was positive.</p> <p>The theoretical part of the thesis opens the concepts of loneliness, inclusion and community, and their implications to the individual and society. The thesis report describes the project organized by the event and comments on the effects of the event.</p> <p>Feedback on the event was collected from customers and parties involved in the arrangements. The feedback was reflected on the goals set by the organizers and on the concepts of loneliness, inclusion and community.</p>		
loneliness, inclusion, community, voluntary work		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 YKSIÄISYYS	6
2.1 Yksinäisyyden määritelmä	6
2.2 Yksinäisyyden vaikutukset yksilötasolla.....	7
2.3 Yksinäisyyden vaikutukset yhteiskunnallisesti	8
3 YHTEISÖLLISYYS, TALKOOT, YHTEISÖTYÖ JA OSALLISUUS	9
3.1 Yhteisöllisyys	9
3.2 Talkoot.....	10
3.3 Yhteisötyö	11
3.4 Osallisuus	12
4 YHTEINEN JOULU-TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN PROJEKTINA.....	14
4.1 Projekti vaiheistettuna toimintana	14
4.2 Yhteinen joulutapahtuman tavoitteet	15
4.3 Omat tavoitteeni Yhteinen Joulutapahtumassa	16
4.4 Projekti- ja tutkimusmenetelmä.....	16
4.4.1 Osallistuva toteuttaminen.....	16
4.4.2 Etnografinen havainnointi.....	17
4.4.3 Palautekyselyt asiakkaille ja järjestäjille.....	17
4.5 Tapahtuman järjestäjätahot.....	18
4.6 Alkuperäinen suunnitelma.....	18
4.7 Käytännön toimet	19
4.8 Muutokset ja niistä selviytyminen.....	19
4.9 Lopullinen toteutus.....	20
5 TAPAHTUMAN VASTAUS TAVOITTEISIIN.....	21
5.1 Asiakkaiden antama palaute	21
5.2 Järjestäjien palaute	24
5.3 Palautekeskustelun tuotos ja siitä syntyneet muutosideat seuraavaan tapahtumaan.....	26
6 POHDINTA	28

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni idea syntyi eri toimijoiden ideoimasta “Yhteinen joulu”-tapahtumasta. Tapahtumaan haettiin vapaaehtoisia mukaan järjestelyihin myös oppilaitoksemme Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden keskuudesta. Itse olin jo vuosia kokenut, että jouluna haluaisin osallistua jollain tavalla hyväntekeväisyystyöhön antamaan jouluntunnelmaa ihmisille, jotka muutoin jäisivät siitä paitsi. Nyt suunnitteilla oleva tapahtuma oli siis juuri sopiva omiin lähtökohtiini.

Kiinnostuin myös tekemään tapahtumasta opinnäytetyötä, koska halusin selvittää tapahtumaan osallistuvien ihmisten taustaa, tarpeita ja sitä, miten tapahtuma niihin vastaisi. Etukäteen ei mitenkään rajattu, kenelle tapahtuma on suunnattu, vaan nimensä mukaisesti se olisi kaikkien yhteinen joulu. Koska tarkoitus oli viettää joulun juhlaa yhdessä, niin päällimmäisenä tarpeena osallistua olisi ehkä kuitenkin yksinäisyys. Yksinäisyys on ennen kaikkea ihmisen oma kokemus, sitä ei voi varsinaisesti mitata tai rajata. Halusin tutkia yksinäisyyden, sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden taustaa, merkitystä ihmisille sekä koko yhteiskunnalle, ja näin perehtyä syvemmin sosiaalityön merkityksellisyyteen ja vaikuttavuuteen.

Olin kiinnostunut myös tutkimaan sitä, mikä saa ihmiset lähtemään mukaan tällaiseen yhteisölliseen talkootyöhön, vaikka nykypäivänä talkootyö onkin jo melko unohdettu harrastus. Keräämällä palautetta sekä osallistujilta että järjestäjiltä toivoin saavani myös arvokasta tietoa tulevien vastaavien tapahtumien järjestämiseksi ja kehittämiseksi.

Opinnäytetyö on toteutettu projektina. Projektin muoto on tässä talkootyö, joten yhteisöllisyys korostuu sekä asiakkaiden että järjestelyihin osallistuvien kesken.

2 YKSINÄISYYS

2.1 Yksinäisyyden määritelmä

Kun puhutaan yksinäisyydestä, tarkoitetaan yleensä juuri yksin olemisen negatiivisia vaikutuksia. Yksinolo on ihmisen itsensä valitsemaa, voimaannuttavaa ja rentouttavaa olemista ilman aktiivisia sosiaalisia suhteita. Yksinäisyys taas on psyykkinen tila, jossa ihminen kokee negatiivisia tunteita, kuten ahdistusta määrällisesti tai laadullisesti puutteellisista ihmissuhteista. (Junttila, 2015)

Yksinäisyyttä ihminen voi kokea sekä ollessaan itsekseen että suurenkin ihmisryhmän keskellä. Puhutaan emotionaalisesta yksinäisyydestä, kun ihmiseltä puuttuu läheisiä ihmissuhteita. Esimerkiksi parisuhteessa ihminen voi tuntea itsensä yksinäiseksi. Toisen ihmisen fyysinen läheisyys ei vastaa tarpeeseen henkisestäkin läheisyydestä. Jos ihminen ei koe tulevansa nähdyksi ja kuulluksi, hän kokee olevansa yksinäinen toisten ihmisten seurassa. Sosiaalisten verkostojen puuttuminen on taas sosiaalista yksinäisyyttä. (Saksola, 2019, s.8)

Yksinäisyyden taustatekijöitä on jaettavissa neljään eri ryhmään: yksilölliset tekijät, elämäntilanne, ympäristö ja yhteiskunta. Yksilölliset tekijät ovat varsinkin yksinäisyyden kokemisen kannalta ratkaisevia, ja niitä löytyy usein pitkittyneen yksinäisyyden taustalta. Ihmiset elämäkokemukset ja niistä muodostuneet ajattelu- ja toimintamallit synnyttävät ja ylläpitävät yksinäisyyttä. Yksilöllisiä tekijöitä ovat mm. arkuus, heikot sosiaaliset taidot ja erilaisuuden kokemus. (Saksola, 2019, s.8)

Työttömyys tai toiselle paikkakunnalle muutto ovat elämäntilanteita, jotka voivat aiheuttaa yksinäisyyttä, joka ihmisen omista vahvuuksista tai ympäristön tarjoamista mahdollisuuksista johtuen voi olla joko väliaikaista tai pitkäkestoista. Ihmisen resilienssi eli kyky ottaa vastaan ja sietää vastoinkäymisiä sekä tulevaisuuden toiveikkaus ovat voimavaroja selviytymisessä haastavista elämäntilanteista. Merkittävää on myös ympäristön tarjoamat edellytykset yksilön tulla hyväksytyksi, liittyä yhteisöihin ja saada tukea ja palveluja pärjäämiseksi elämäntilanteessaan. (Saksola, 2019, s.8)

2.2 Yksinäisyyden vaikutukset yksilötasolla

Ihmisen tunniessa yksinäisyyttä moni perustarve jää täyttymättä. Yhteenkuuluvuuden ja rakkauden tarpeeseen jokainen tarvitsee toisia ihmisiä. Ihminen on sosiaalinen eläin ja tarvitsee yhteyksiä toisiin ihmisiin. Arvonannon tarpeet täyttyvät, kun saamme kunnioitusta ja arvostusta muilta. Vaikka kuinka arvostaisi itseään ja tietäisi tekevänsä jonkun asian hyvin, ihminen silti kaipaa positiivista palautetta toiselta ihmiseltä. Kun tunnemme yhteyttä toisiin ihmisiin, tunnemme myös turvallisuuden tunnetta. Elämässä tulee paljon tilanteita, joista selvitäkseen ihminen tarvitsee sosiaalista verkkoa ympärilleen.

Yksinäisyys aiheuttaa ihmisissä monia erilaisia ja eritasoisia psyykkisiä vaivoja. Kokiessaan yksinäisyyttä ihmisen omanarvontunto laskee, hän voi ahdistua, masentua ja tuntea jopa sosiaalisia fobioita. Yksinäisyydestä usein tunnetaan häpeää ja huonommuutta, syyllistetään itseä ja omia ominaisuuksia, joista koetaan yksinäisyyden johtuvan. Yksinäisyydestä johtuvat psyykkiset vaikutukset voivat pahimmillaan johtaa jopa itsetuhoisuuteen. (Kujansuu & Vällilehto, 2019, s.18)

Yksinäisyys voi synnyttää psyykkisen kehän, joka ruokkii itseään. Kun ihminen on yksinäinen, hän syyllistää siitä itseään ja uskoo, ettei edes kelpaa kenellekään, hän vetäytyy kauemmas sosiaalisista kontakteista. Samalla yksinäisyys lisääntyy, ja kierre kasvaa.

Yksinäisyys aiheuttaa myös fyysisiä vaikutuksia elimistölle. Yksinäinen ihminen elää jatkuvassa uhka- ja stressitilanteessa, joka laukaisee elimistössä haitallisia reaktioita (Saari, 2016, s.113.) Se heikentää vastustuskykyä ja altistaa stressitilana vakaville sairauksille, kuten kakkostyypin diabetekselle, sepelvaltimotaudille, sydänsairauksille ja erilaisille syöville. Verenpaine nousee, sydän kuormittuu ja stressihormonitasot kasvavat. Elimistö on jatkuvassa matala-asteisessa tulehdustilassa (Saari, 2016, s.113). Yksinäisyys myös altistaa ihmistä päihteidenkäytölle, kun yksinäisyyden aiheuttamaa pahaa oloa pyritään turruttamaan alkoholilla tai huumeilla (Saari, 2016, s.107).

Yksinäisyyden psyykkiset haitat myös lisäävät fyysisiä haittoja, sillä masentunut ja erakoitunut ihminen ei jaksa huolehtia fyysisestä hyvinvoinnistaan. Liikkuminen vähenee ja ruokavalio muuttuu epäterveellisemmäksi. Unen laatu ja määrä laskee. Näin myös fyysinen jaksaminen vähenee.

2.3 Yksinäisyyden vaikutukset yhteiskunnallisesti

Tutkimusten mukaan yksinäisyys ei ole lisääntynyt, mutta sen vaikutukset ovat voimakkaampia ja yltävät pidemmälle ihmisen elämässä. Näistä syistä se tulee yhteiskunnalle niin kalliiksi, ettei siihen yksinkertaisesti ole varaa (Junttila, 2018, s.22).

Koska yksinäisyys saa ihmisessä aikaan itsetunnon laskua, masennusta ja arvottomuuden tunnetta, se edesauttaa myös syrjäytymistä yhteiskunnasta. Yksinäisille tulee sosiaalisia pelkoja, työttömyyttä ja siitä helposti seuraavaa velkaantumista. Iso osa viimeksijaisia sosiaaliturkia saavia kokee itsensä juuri yksinäiseksi (Junttila, 2018, s.23).

Henkiset ja fyysiset sairastelut lisäävät yksinäisten sairauspoissaoloja töistä ja varhastavat eläköitymistä. Yhteiskunnallisesti terveydenhuolto kuormittuu ja sosiaali- ja terveystoimet kasvavat. Yksinäisyydestä seuranneet psyykkiset ja fyysiset haitat lisäävät myös ennenaikaisia kuolemia. Menetykset ovat yhteiskunnalle tragedioita sekä inhimillisesti että taloudellisesti.

Yksinäisyys myös periytyy ylisukupolvisesti. Ihminen oppii paljon mallista ja omien vanhempien sosiaaliset taidot ja käyttäytymismallit luovat pohjaa omillekin taidoille. Geneettiset tekijät voivat ehkä laukaista yksinäisyyttä, mutta se muodostuu vasta kehityksen ja ympäristön vaikutuksesta. (Junttila, 2015, s.132-133). Koska yksinäisyyden periytyminen ei ole suoraan geneettistä, sille pitäisi voida tehdä jotain, kunhan riskit tiedostetaan ajoissa. Yhteistyötaitojen ja tunnetaitojen opettelu on tärkeä korostuu varhaislapsuudessa.

3 YHTEISÖLLISYYS, TALKOOT, YHTEISÖTYÖ JA OSALLISUUS

Yksilön ja yhteiskunnan välinen suhde syntyy yhtenäisyydestä. Ihminen on pohjimmiltaan sosiaalinen ja tarvitsee yhteyksiä muihin ihmisiin. Ihmisen pitää saada kokea olevansa arvostettu ja pystyvä. Kun ihminen kokee kuuluvansa yhteisöön, hyvinvointi ja toimintakyky vahvistuu. Kun ihminen saa olla yhteisön osa ja tuntee, että hänellä on lupa ja oikeus olla juuri sellainen kuin on, hän myös voi, oppii ja käyttäytyy paremmin.

Yhteinen joulu- tapahtuma perustui yhteisöllisyyden ideaan kahdella tapaa; toisaalta eri toimijoista koostui yhteisö, joka samankaltaisista tarpeista ja tavoitteista lähti rakentamaan tapahtumaa. Kaikilla oli omia vahvuuksia, mutta vain yhteistyöllä tapahtuman järjestäminen onnistui. Tapahtuman kokonaisuuden kaikissa vaiheissa oli vahva me-henki ja arvostus toisiamme kohtaan. Yhteisöllisyyden tunnetta lisäsi tiivis yhteydenpito sekä toisten näkemysten kuuleminen ja huomioonottaminen.

Yhteisöllisyyden tunnetta pyrittiin kasvattamaan myös tapahtuman asiakkaiden suhteen korostamalla yhdenvertaisuutta kohtaamisissa ja minimoimalla jakoa asiakkaisiin ja toimijoihin. Asiakkaita lähestyttiin ja kohdattiin eri vaiheissa, heidän saapuessaan, siirtyessään ruokakassipisteeltä lahjapisteelle tai palautekyselyyn vastatessaan. Tapahtuman toimijat jalkautuivat hyvin koko tapahtuma-alueelle, ja he erottuivat ainoastaan tonttulakkeihin pukeutumisellaan. Tämän kohtaamistavan havaitsin helpottavan ja rentouttavan keskusteluja, ja jakavan myös iloa asiakkaille.

3.1 Yhteisöllisyys

Yhteisön konkreettinen kuvaus on hankalaa, sillä se ei ole välttämättä fyysinen tai paikallinen ilmiö, vaan sen olemassaolo voi perustua yhteisiin tavoitteisiin tai vuorovaikutuksen luonteeseen (Roivainen & Ranta-Tyrkkö, 2016, s.7). Opinnäytetyöni projektissa tapahtumaa suunniteltiin ja toteutettiin yhteisöllisesti perustu yhteiseen tavoitteeseen ja päämäärään. Yhteistyön lomassa tuli esiin jäsenten yhteisiä arvoja ja ajatuksia, sekä yhteisön sisällä vallitseva arvostus sen jäseniä kohtaan. Useamman

kerran todettiin, että tämä projekti antoi meille kaikille arvokkaita ja mukavia tuttavuuksia ja kon-takteja.

Yhteisöllisyys koetaan usein tueksi ja turvaksi. Eniten ihmiset luottavat oman lähi-piirinsä tukeen. Lähinaapuruston luoma yhteisö on jo kaukaisempi tuki. Yhteisöllisyyden kannalta huolestuttavaa on se, että oma apu koetaan luotettavammaksi kuin toisten ihmisten apu. Toisaalta auttamisen halu on kova, ihmiset auttavat toisiaan ja lahjoittavat rahaa keräyksiin. Motiiveiksi paljastuu auttamisen ilo, myötätunto sekä auttamisen oikeus ja velvollisuus. (Saari 2011, s.299)

3.2 Talkoot

Talkootyö on perinteinen työmuoto, johon liittyy vahvasti yhteisöllisyyden tunne. Työtä tehdään ilman rahallista korvausta tietyllä yhteisöllä, kuten esimerkiksi urheiluseura tai taloyhtiö. Aiemmin talkootyö on ollut erittäin yleistä naapuriapua, mutta nykyään yhteisöllisyyden hiipuminen on vähentänyt talkootyön käyttöä. Maatalousyhteisöissä entisaikaan rahaa oli käytössä vähän, mutta töitä oli paljon. Runsasta työvoimaa vaativia töitä tehtiin talkoina yhdessä, kuten sadonkorjuu tai rakennustyöt. Talkoisiin kuului yleensä talon tarjoama kestitys sekä periaate työn vastavuoroisuudesta. (Pukkila 2007, s.9)

Nykyään talkootyötä kaupungeissa käytetään usein erilaisissa seuroissa ja yhdistyksissä järjestäen tapahtumia tai varainhankintaa, tai vaikkapa taloyhtiöissä siistien piha-alueita. Talkootyöllä on voimaa henkisenä voimavarana ja terveyden ylläpitäjänä. Talkoisiin osallistuvat ihmiset ovat yleensä ahkeria osallistumaan muuhunkin yhteiseen toimintaan. Talkootyö on myös hyvä tapa tutustua paremmin yhteisön muihin jäseniin. (Pukkila 2007, s.23)

Talkootyötä on tärkeää suunnitella etukäteen. Kannattaa kartoittaa mitä tehdään ja mahdollisuuksien mukaan, kuinka paljon on tekijöitä. Jos työt eivät riitä kaikille, innostus osallistua laimenee. Talkootyössäkin on hyvä pohtia töiden organisointia, tilaisuuden kustannuksia ja aikataulua etukäteen. Myös talkoiden ajankohdan valin-

nalla on merkitystä niiden onnistumisen suhteen. Talkoiden järjestäjän tulee kutsua talkoolaiset sopivalla tavalla ja niin, että kaikki tarpeellinen informaatio tulee kutsuttujen tietoon. Itse talkootapahtumaan järjestäjän on hyvä hankkia sopiva määrä oikeanlaisia tarvikkeita ja työkaluja, jotta työt sujuvat. (Pukkila 2007, s.23-24)

Tärkeä osa talkoita on talkootarjoilu eli järjestäjä yleensä varaa kaikille sopivaa, helppotekoista ruokaa ja juomaa. Palkkana tehdystä työstä työntekijät saavat tarjoilun lisäksi nauttia yhteisöllisyydestä ja onnistumisesta.

Tapahtumamme luonne talkootyönä oli mielestäni mainio esimerkki talkootyöstä. Meillä oli vahva yhteisöllisyyden tunne, iso projekti suunniteltavana ja toteutettavana, ja itse työ tehtiin ilman korvausta. Tapahtuman kulku pyrittiin suunnittelemaan etukäteen hyvin ottaen huomioon mahdollisimman paljon ehkä eteen tulevia muutoksia. Suunnittelupalavereissa käytiin aina aluksi läpi edelliskerran suunnitelmien toteutumisen, ennen kuin listattiin seuraavaksi kerraksi tehtäviä asioita. Sekä suunnittelupalavereissa että itse tapahtumassa oli myös talkoille niin tunnusomaista kahvitarjoilua, joka osallistujien keskuudessa keräsi kiitosta ja mielihyvää.

3.3 Yhteisötyö

Jo 1800-luvulla käynnistyneessä setlementtiliikkeessä pyrittiin yhteiskunnallisiin epäkohtiin vaikuttamaan toimimalla paikallisissa yhteisöissä. Tavoitteena oli vahvistaa ja tukea kansalaistoimintaa yhteiskunnassa luomalla osallistumisen ja osallisuuden mahdollisuuksia sekä yhteisöllisyyttä. Yksilötasoa laajempi toiminta perheiden ja yhteisöjen kanssa auttaa toteuttamaan ennaltaehkäisevää työtettä. Yhteisöissä toimittaessa ymmärretään paremmin palvelunkäyttäjien elinolosuhteita ja pystytään hyödyntämään heidän verkostojaan. (Roivainen & Ranta-Tyrkkö, 2016, s. 21)

Teollistuminen ja kaupungistuminen vähensi yhteisöllisyyttä ja synnytti yksilöllisemmän pärjäämisen suunnan. Perheiden ja asuinyhteisöjen tuki väheni. Nykyään

ihmisten yksilölliset haasteet ja voimavarojen puutteet vievät sosiaalityön tarvetta taas uudelleen yhteisöllisyyden suuntaan. Keskeistä on ehkäistä ennalta ongelmia, kehittää lähipalveluita ja tukea ihmisten oma-aloitteisuutta. (Roivainen, 2008, s. 23)

Yhteisöissä erilaiset sosiaalialan toimijat tekevät yhteisosiaalityötä. Yhteisosiaalityöhön kuuluu yhdyskuntatyö, rakenteellinen ja alueellinen sosiaalityö sekä lähiötyö. Työtä tehdään paljon verkostoissa erilaisten viranomaisten ja alueen asukkaiden kanssa. Asukkaita pyritään aktivoimaan sosiaaliseen toimintaan, jonka avulla voidaan ehkäistä syrjäytymistä. Yhteisosiaalityöhön kuuluu myös pyrkimys vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin tuomalla ihmisten ongelmia poliittisten päättäjien tietoisuuteen. (Kettunen, 2013, s. 6)

Yhteinen joulutapahtumaan kutsuttiin väkeä paljon juuri yhteisosiaalityön toimijoiden kautta. Järjestäjätahon toimijoilla oli näkemystä ja kontakteja ihmisiin, joiden ajateltiin hyötyvän tapahtumaan osallistumisesta ja heihin saatiin yhteys niiden yhteisosiaalityön toimijoiden kautta. Lisäksi tietoa tapahtumasta levisi asiakkaiden omien yhteisöjen kautta.

Tapahtumasta hyötyvien asiakkaiden tavoittaminen, liikkeelle saaminen ja auttaminen oli tavoittelemaamme yhteisötyötä. Meillä oli tarkoitus aktivoida ihmisiä lähtemään mukaan torjumaan yksinäisyyttä osallistumalla tapahtumaan, sekä tukea mahdollista vähävaraisuutta avustamalla joulun vietossa. Tapahtuman suunnittelussa, asiakkaiden tavoittamisessa ja itse tapahtuman toteutuksessa eri sosiaalialan toimijat tekivät yhteistyötä.

3.4 Osallisuus

Kun ihminen kokee kuuluvansa johonkin, syntyy osallisuuden tunne. Osallisuus ilmenee luottamuksena, arvostuksena, yhdenvertaisuutena ja mahdollisuutena vaikuttaa omassa yhteisössään. Osallisuutta on se, että ihminen on mukana suunnittelemassa ja tekemässä omaa elämää koskevia päätöksiä. Ihminen ei ole toiminnan kohde, vaan aktiivinen osallistuja oman elämänsä toiminnoissa. Osallisuuden myötä ihmisen

hyvinvointi lisääntyy. Osallisuutta voidaan vahvistaa ehkäisemällä köyhyyttä ja syrjäytymistä, vahvistamalla sosiaalista hyvinvointia ja tukemalla asumista erilaisilla palveluilla.

Osallisuus on pitkälti ihmisen omakohtainen tunne ja se vaihtelee eri ihmisten välillä. Sama tilanne voi tarkoittaa hyvin erilaisia henkilökohtaisia osallisuuden ja osattomuuden kokemuksia. Joku ihminen kokee itsensä enemmän osalliseksi vähällä osallistumisella kuin toinen, joka osallistuu ahkerasti. (Leemann & Hämäläinen, 2016, s. 590)

Erilaiset haasteet ja vaikeudet ihmisen elämässä, kuten terveysongelmat, köyhyys ja yksinäisyys, vaikeuttavat ihmisen kykyä olla aktiivinen toimija ja ylläpitää osallisuuttaan. Tällöin ihmisen voimavaroja tulee vahvistaa ja tarjota tukea osallisuuteen. Osallisuutta voidaan tukea esimerkiksi auttamalla ihmistä työllistymään tai tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua järjestötoimintaan. Erityisesti huono-osaisuutta kokevien ihmisten palveluihin pääsy matalalla kynnyksellä lisää sosiaalista osallisuutta. (Leemann & Hämäläinen, 2016, s. 590.)

Asiakkaiden kannalta osallisuutta vahvistettiin lisäämällä sosiaalista hyvinvointia ja yhdenvertaisuuden tunnetta. Myös annetulla tuella ruoka-avun ja joululahjan muodossa voi olla merkitystä asiakkaan osallisuuden tunteeseen. Erityisen tärkeää osallisuuden kannalta oli se, että tapahtuma oli helposti lähestyttävä, ja aikataulun tai paikan puolesta siihen oli helppo myös osallistua.

Tapahtuman toimijoille osallisuuden tunnetta loi helpot mahdollisuudet aktiiviseen osallistumiseen sekä suunnittelu- että toteutusvaiheessa. Jokainen sai tuoda esiin ja käyttää omia taitojaan ja yhteyksiään, ja toisten tekemisiin suhtauduttiin arvostavasti

4 YHTEINEN JOULU-TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN PROJEKTINA

4.1 Projekti vaiheistettuna toimintana

Projekti voidaan jakaa kolmeen osaan: suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Suunnitteluvaihe on kestoiltaan pisin ja siinä aloitetaan projekti kartoittamalla käytössä olevat resurssit, mietitään erilaisia mahdollisuuksia, tehdään päätöksiä ja organisoidaan käytännön toteutus. Tapahtuman toteutus pitää sisällään rakennusvaiheen, itse toteutuksen ja tapahtuman purun palautepalaverineen. Projektia purettaessa on tärkeää kerätä palautetta, työstää sitä ja tehdä yhteenveto johtopäätöksistä. (Vallo & Häyrinen 2014, s.161–194.)

Toteutusprojektissa tavoitellaan ennalta määritellyn lopputuloksen toteutusta. Vaikka se olisi tapahtuma, joka toistuu, jokainen toteutus on kuitenkin oma projektinsa. Suurin haaste toteutusprojektissa on aikataulu, joka ei joustaa ja joka määrittelee projektin rungon. Onnistumisen kannalta riskitekijöitä toteutusprojektissa ovat monet ulkoiset tekijät, kuten tapahtuman idean kiinnostavuus, tapahtuman markkinoinnin onnistuminen, asiakkaiden tavoitettavuus, sekä tapahtuma-ajan sää ja ajankohta. (Kettunen 2009, s.24) Toteutusprojektissa työryhmältä vaaditaan yleensä paljon valmiutta joustaa. Projektin aikana tulee vastaan yllätyksiä, joihin pitää reagoida nopealla aikataululla ja mahdollisuuksien mukaan ennakoita varasuunnitelmilla.

Onnistuneen tapahtuman suunnittelussa pitää miettiä monia seikkoja. Idea sisältää yleensä ajatuksen mitä järjestetään eli tapahtuman lähtökohdat, ja kenelle se järjestetään eli kohderyhmä. Pitää myös määritellä vastuuhenkilöt eli kuka järjestää. Suunnittelun edetessä määritellään tavoite ja tapahtuman viesti, eli miksi tapahtuma järjestetään. Tapahtuman sisältö ja ohjelma suunnitellaan, sekä määritellään koko prosessi. (Vallo & Häyrinen, 2014, s.109)

4.2 Yhteinen joulutapahtuman tavoitteet

Yhteinen joulutapahtuman tavoitteiksi nimettiin yksinäisyyden ehkäiseminen, yhteisöllisyyden lisääminen sekä joulun juhlan kokeminen ja hyvä joulumieli. Joulu koetaan yhteisölliseksi juhlaa, jota ihmiset viettävät perheen, sukulaisten tai ystävien seurassa. Toisten ihmisten läsnäolo koetaan tärkeäksi osaksi juhlaa ja sitä korostetaan mainonnassa mielikuvana hyvästä joulusta ja joulun tunnelmasta. Jouluna kukaan ei saisi olla yksin. Valitettavasti monet ovat monistakin eri syistä. Yksinäisyys ei erota arkea ja juhlaa. Tällä tapahtumalla halusimme tarjota mahdollisuuden kaikille irrottautua kipeästä yksinäisyyden tunteesta ja viettää edes yksi päivä yhdessä muiden kanssa iloiten.

Yhteisöllisyyden tunnetta tapahtuma pyrki lisäämään sekä tuomalla ihmisiä yhteen juhlimaan joulua että järjestäviä tahoja toimimaan ja työskentelemään yhteistyössä. Alusta alkaen suunnittelupalavereissa me-henki kasvoi, meillä oli yhteinen päämäärä ja vahva tunne siitä, että olemme tekemässä jotain hyvää ja tarpeellista. Lisäksi tunnistimme toistemme vahvuudet ja erilaiset kontaktit, ja arvostaen ja oimimme vastuita ja teimme yhteistyötä koko matkan. Syntyi vahva luottamus siihen, että mitä ikinä vastaan tuleekaan, varmasti löytyy joku, jolla on siihen ratkaisu. Covid19-pandemian aikana ongelmanratkaisukeskeisyyttä ei ole voinut unohtaa, ja meidänkin projektissamme se näytteli suurta osaa.

Tapahtumaa pyrittiin järjestämään mahdollisimman tunnelmalliseksi joulujuhlaa. Yhteinen jouluaateria näytteli suurta osaa suunnitelmassa. Lahjoitetuin ja osittain ostetuinkin ruokatarvoin suunnittelimme loihtivamme joulupöydän, jonka ääressä 140 ruokailijan kanssa nauttisimme jouluaaterian. Lisäksi erilaiset toimijat järjestäisivät juhlasaliin ohjelmaa ja joulupukkikin kävisi jakamassa pienet lahjapaketit kaikille osallistujille. Lopuksi vielä ennen kotiinlähtöä osallistujat saivat lämmintä glögiä ja joulutortun.

4.3 Omat tavoitteeni Yhteinen Joulu -projektissa

Tavoitteenani oli osallistua aktiivisesti tapahtuman suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Aktiivisen toimijan lisäksi tavoitteenani oli olla informaation ja kokemusten kerääjänä sekä tapahtuman tulevaisuuden kannalta että oman opinnäytetyöni kannalta. Tavoitteenani oli perehtyä tapahtumaan osallistuvien asiakkaiden motiiveihin ja heidän kokemuksiinsa tapahtuman annista. Lisäksi halusin perehtyä tapahtuman järjestäjien tavoitteisiin ja kokemuksiin tapahtuman järjestämisestä yleensä sekä kyseisen tapahtuman onnistumisen suhteen.

4.4 Projekt- ja tutkimusmenetelmä

4.4.1 Osallistuva toteuttaminen

Projekti oli jo alkanut, kun Satakunnan ammattikorkeakoulusta kysyttiin kiinnostuneina vapaaehtoisia mukaan osallistumaan järjestelyihin. Koulun jakamassa viestissä oli myös ehdotus mahdollisuudesta tehdä aiheesta opinnäytetyö. Kiinnostuin sekä osallistumisesta että opinnäytetyömahdollisuudesta, ja ilmoitauduin Tukirankary:n Mirva Heinolle.

Suunnitteluvaiheessa olin mukana kaikissa palavereissa sekä osallistuin keskusteluun Whatsapp-ryhmässä. Suunnitteluvaiheessa osallistuin aktiivisesti toimintaan mm. suunnittelemalla tapahtuman mainokset jaettaviksi sekä somessa että painettuna suoraan asiakkaille. (LIITE 1) Ennen tapahtumaan otin hoitaakseni myös joululahjojen noutamisen Lumosta ja kuljettamisen tapahtumapaikalle.

Itse toteutuksessa halusin olla mukana kohtaamassa asiakkaita ja keräämässä havaintoja ja kokemuksia tapahtuman kulusta sekä asiakkaiden että osallistujien näkökulmasta. Suunnittelin ja toteutin tapahtumaan asiakkaille palautekyselyt. Tapahtuman jälkeen tein vielä koosteet kyselyistä ja esittelin tulokset palautepalaverissa.

4.4.2 Etnografinen havainnointi

Tutkijan omakohtaiset tutkimuskohteesta keräämät havainnot ja kokemukset ovat etnografista havainnointia. Aineisto on tilanteeseen sidottua ja vuorovaikutuksessa tutkittavien kanssa syntynyttä tietoa. (Kinnunen&Kallinen, 2022)

Itse tapahtumassa pyrin havainnoimaan osallistujien ja järjestäjien toimintaa mahdollisimman paljon. Tapahtuman aikana en pystynyt kirjaamaan ylös havaintojani, mutta välittömästi tapahtuman jälkeen tein muistiinpanoja. Kirjasin ylös kuulemiani palautteita ja järjestäjien ideoita.

4.4.3 Palautekyselyt asiakkaille ja järjestäjille

Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä on käytetty kyselytutkimusta. Kyselyt tehtiin sekä tapahtuman asiakkaille (LIITE 2) että järjestäjille (LIITE 3). Kyselyissä kysymykset on hyvä tehdä niin, että ne ovat helposti ymmärrettäviä eikä ne johdattele vastaajaa. Kyselystä ei kannata tehdä liian pitkää, vaan valita tutkimuksen kannalta oleelliset kysymykset. (Vehkalahti, 2019)

Kysymyksiä tehdessäni ensin listasin asioita, joihin haluan vastauksia. Sitten pyrin muotoilemaan kysymykset sellaisiksi, että niiden tarkoitus on helposti ymmärrettävissä eikä virhetulkoinnoille jäisi sijaa. Vastausvaihtoehdoista pyrin tekemään selkeitä ja toisistaan eroavia. Jotta kysely säilyisi selkeänä ja nopeasti tehtävänä, pyrin pitämään lauseet lyhyinä. Jos tekstiä on paljon, vastaaminen voi jäädä, koska se koetaan työlääksi.

Järjestäjille suunnatussa kyselyssä otin riskiä pidemmillä teksteillä, koska kysely tehtiin sähköpostilla ja ajattelin vastaajien pystyvän paneutumaan siihen hieman paremmin oman aikataulunsa puitteissa.

Palautepalaveriin tein koosteet kyselyistä ja hahmotin asiakkaiden vastaukset vielä kaaviomuotoonkin.

4.5 Tapahtuman järjestäjätahot

Tapahtumaa lähtivät alussa ideoimaan Kaarisillan yhtenäiskoulun rehtori Johanna Siitari ja Tukiranka ry:n toiminnanjohtaja Mirva Heino. Mukaan järjestelyihin saatiin Satakunnan yhteisökeskuksen Yhteinen keittiö, Punainen risti Satakunnan piiri, Satakunnan elämän leipä sinulle ry sekä Porin evankelisluterilainen seurakunta. Edellä mainittujen tahojen vapaaehtoistyöntekijöiden lisäksi vapaaehtoisia kysyttiin myös Satakunnan ammattikorkeakoulusta, josta meitä olikin mukana kolme aktiivista.

4.6 Alkuperäinen suunnitelma

Alkuperäinen suunnitelma Yhteinen Joulutapahtumasta käsitti Kaarisillan koulun tiloissa tapahtuvan ohjelmallisen jouluruokailun noin 140 hengelle. Ruokaa pyydettiin lahjoituksena suurista paikallisista marketeista Pick'n Pay ja Prisma Mikkola. Lisäksi Satakunnan Elämän Leipä Sinulle ry lupasi lahjoittaa varoja niin, että ruokapöytä saataisiin täydennettyä jouluisesti toivomallamme tavalla. Porin kaupungin antaman työntekijän johdolla vapaaehtoisten oli tarkoitus valmistaa ruuat tarjolle koulun ruokasaliin.

Juhlasaliin suunniteltiin noin tunnin mittaista ohjelmallista juhlaa, jossa tervetulopuheen lisäksi esiintyisi koulun oppilaiden näytelmäryhmä ja Kulttuuripaja Lumon bändi. Ohjelmassa olisi myös yhteislaulua, jotta yleisökin saataisiin osallistumaan.

Ruokailun jälkeen tarjottaisi vielä glögiä ja joulutorttuja, ja kotiin lähtiessään jokainen juhlija saisi mukaansa pienen joulupaketin joulupukilta. Joululahjojen hankinta tapahtuisi Kulttuuripaja Lumon joululahjapajan työnä ja tarvikkeet sinne saataisiin STEA:n rahoittamana.

Tilaisuuden mainonnan hoitaisivat SAMK:n opiskelijat suunnittelemalla sekä sosiaaliseen mediaan että painatukseen sopivan mainoksen, ja paperiversioita jakaisivat asiakkailleen kaikki järjestelyihin osallistuvat tahot. Tilaisuuteen otettaisiin ennak-

koilmoittautumiset, jotta osallistujamäärä olisi tiedossa. Lisäksi pandemiatilanteen takia tarvittaisi osallistujien yhteystiedot, jos kokoontumisrajoitukset muuttuvat.

Järjestäjien keskuudessa jaettiin jokaiselle oma vastuutehtävä ja lisäksi varmistettiin, että vapaaehtoisia työntekijöitä olisi tulossa riittävä määrä työn sujumiseksi.

4.7 Käytännön toimet

Yhteinen joulu-tapahtumassa kohdattiin isompia ja pienempiä yllätyksiä suunnittelun aikana. Koska yhteyttä järjestäjien kesken pidettiin kokousten lisäksi whatsapp-ryhmässä, yllätyksiin pystyttiin reagoimaan nopeasti ja muuttamaan suunnitelmia joustavasti. Tarkan aikataulun puitteissa koko projekti olisi vaarantunut, jos yhteydenpito olisi ollut hitaampaa ja jäykempää.

Työryhmän palavereissa, joita pidettiin 3-4 viikon välein, käytiin läpi se, miten projekti oli edellisestä palaverista edennyt. Kerrattiin, mitä oli sovittu tehtäväksi ja tuotiin muille tietoon, miten asiat olivat onnistuneet. Sen jälkeen tarkastettiin suunnitelmaa ja tarpeen mukaan muutettiin sitä tai lisättiin siihen uusia ideoita, sekä sovittiin, mitä seuraavaan palaveriin mennessä tulisi tehdä tai selvittää. Työnjako onnistui aina hyvin, koska työryhmän jäsenillä oli kaikilla erilaista osaamista tai yhteyksiä yhteistyötahoihin. Jokainen hoiti vastualueensa käytännön toimet parhaimmaksi näkemällään tavalla. Järjestävillä tahoilla oli jonkin verran jo kokemusta vastaavista tehtävistä, mikä helpotti paljon suunnitelmia.

4.8 Muutokset ja niistä selviytyminen

Järjestelyjen ollessa jo pitkällä ja tilaisuuden lähestyessä tuli suuria muutoksia sekä pandemiatilanteen pahentuessa että yhden suurimman järjestäjätahon vetäytyessä koko tapahtumasta. Sisätiloissa tapahtuva kokoontuminen ei ollutkaan enää mahdollista, eikä tilaisuuteen tarkoitettuja ruokia ollutkaan järjestetty. Järjestelyistä pidettiin pikainen hätäkokous ja tehtiin uusia suunnitelmia. Ilmoittautumisia oli jo tullut jonkin verran, eikä järjestäjillä ollut aikomustakaan perua koko tapahtumaa vaan

ainoana ratkaisuna oli keksiä tapa, jolla edes jotenkin pystyisimme edelleen jakamaan yhteisöllisesti joulun tunnelmaa ja toisista välittämisen sanomaa.

Ratkaisuksi päädyimme järjestämään ruokakassijaon ulkotiloissa. Saimme uuden yhteistyökumppanin, joka pienellä varoitusaajalla pystyi järjestämään ruokakassit erikokoisille perheille. Rahoittajaksi lupautui SPR:n Satakunnan piiri. Kaarisillan koulun ulkokatokseen suunniteltiin jakopisteet ruokakasseille ja joululahjoille. Jouluntunnelmaa pyrittiin tuomaan myös kaiuttimista soivalla joulumusiikilla ja tonttulakkeihin pukeutuneilla vapaaehtoistyöntekijöillä. Koska sisätiloissa tapahtuva ohjelma jouduttiin perumaan, päätettiin panostaa ihmisten kohtaamiseen ja aitoon keskusteluun heidän käydessään noutamassa ruokakassinsa.

4.9 Lopullinen toteutus

Tapaninpäivänä itse tilaisuus meni aivan suunnitelman mukaisesti. Kokoonnuttiin Kaarisillan Yhtenäiskoulun ruokasaliin, esittäytyttiin toisillemme ja sovittiin tapahtuman tarkemmasta työnjaosta. Vapaaehtoistyöntekijöitä oli paikalla runsaasti ja jokaiselle löytyi oma tehtävä. Asiakkaita alkoi saapua jo hieman ennen sovittua ajankohtaa. Paikalla käyneet asiakkaat kohdattiin ja heitä kuultiin juuri niin kuin suunniteltiinkin. Toiset halusivat jutella pidempään, ja löysivät omia tuttujaankin. Jakoaika oli melko pitkä, joten varsinaista ruuhkaa ei missään vaiheessa syntynyt.

Tapahtuma-aikaan osui kova pakkaskeli, mutta asiakkaita se ei estänyt saapumasta sovitusti paikalle, ja vapaaehtoistyöntekijöitä oli niin paljon, että jokainen pääsi vuorollaan välillä sisätiloihin lämmittelemään. Kylmyydestä huolimatta tilaisuus oli lämmin ja täynnä iloista mieltä ja puheensorinaa.

5 TAPAHTUMAN VASTAUS TAVOITTEISIIN

5.1 Asiakkaiden antama palaute

Asiakkailta kerättiin tapahtumassa palautetta monivalintakysymyksillä. Heille kerrottiin, miksi palautetta kerätään ja palautteen antamiseen suhtauduttiinkin positiivisesti. Asiakkaita kävi yhteensä 68 ja heistä 46 täytti palautelomakkeen (Liite1) eli vastausprosentti oli 68 %. Palautelomakkeen täyttämässä avustettiin tarvittaessa lukemalla kysymyksiä ja rastittamalla vastauksia, jos asiakas ei itse siihen pystynyt. Kysymykset vaikuttivat olevan selkeitä ja tulevan hyvin ymmärretyksi.

Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin miltä tapahtuma vaikutti.

Kuvio 1. Miltä tapahtuma vaikutti?

Kukaan vastanneista ei kokenut tapahtumaa tylsäksi ja turhaksi. Kymmenesosa vastasi tapahtuman vaikuttaneen tarpeelliselta, mutta heikosti järjestetyltä. Viidesosa vastanneista sanoi tapahtuman olleen kiva ja kehityskelpoinen. Melkein puolet koki

tapahtuman olleen oikein mukava ja hyödyllinen. Runsas viidesosa vastaajista kuvasi tapahtumaa juuri siksi, mitä jouluunsa kaipasikin. Kaiken kaikkiaan tapahtuma oli asiakkaiden mielestä positiivinen ja tarpeellinen, mitä moni myös viestitti käymissämme keskusteluissa.

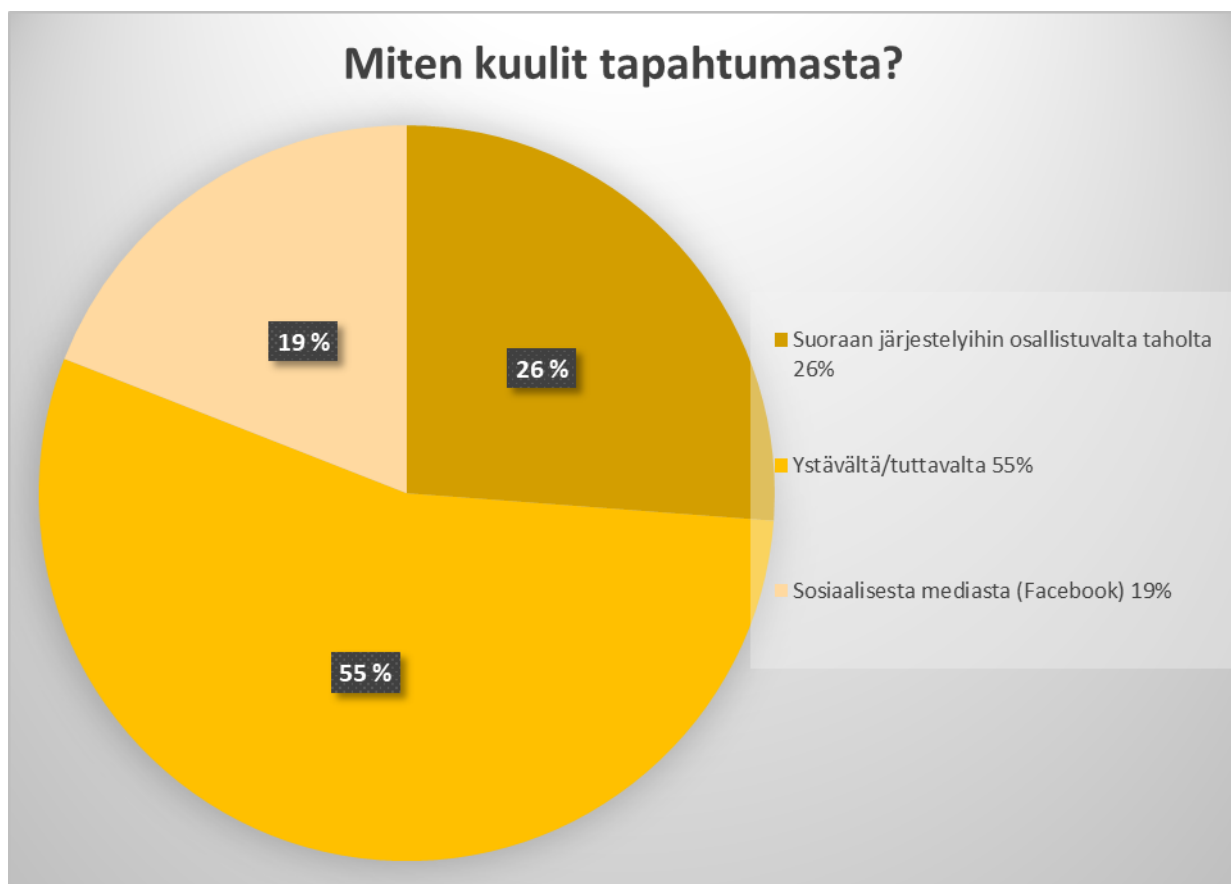
Toinen kysymys koskien osallistujien syitä osallistua tapahtumaan.

Kuvio 2. Miksi halusit osallistua?

Yksittäiseksi syyksi osallistua viidesosa vastaajista nimesi halunneensa ruokakassin. Neljäsosa sanoi kaivanneensa joulun tunnelmaa, ja vain neljä prosenttia mainitsi pelkästään yksinäisyyden. Lähes puolet vastaajista kertoi kaikkien edellä mainittujen syiden olevan osallistumisensa taustalla. Kaksi vastaajaa oli valinnut kohdan “muu syy” ja kertonut sen olevan heikko taloustilanne ja se, että tapahtuma vaikutti kivalta.

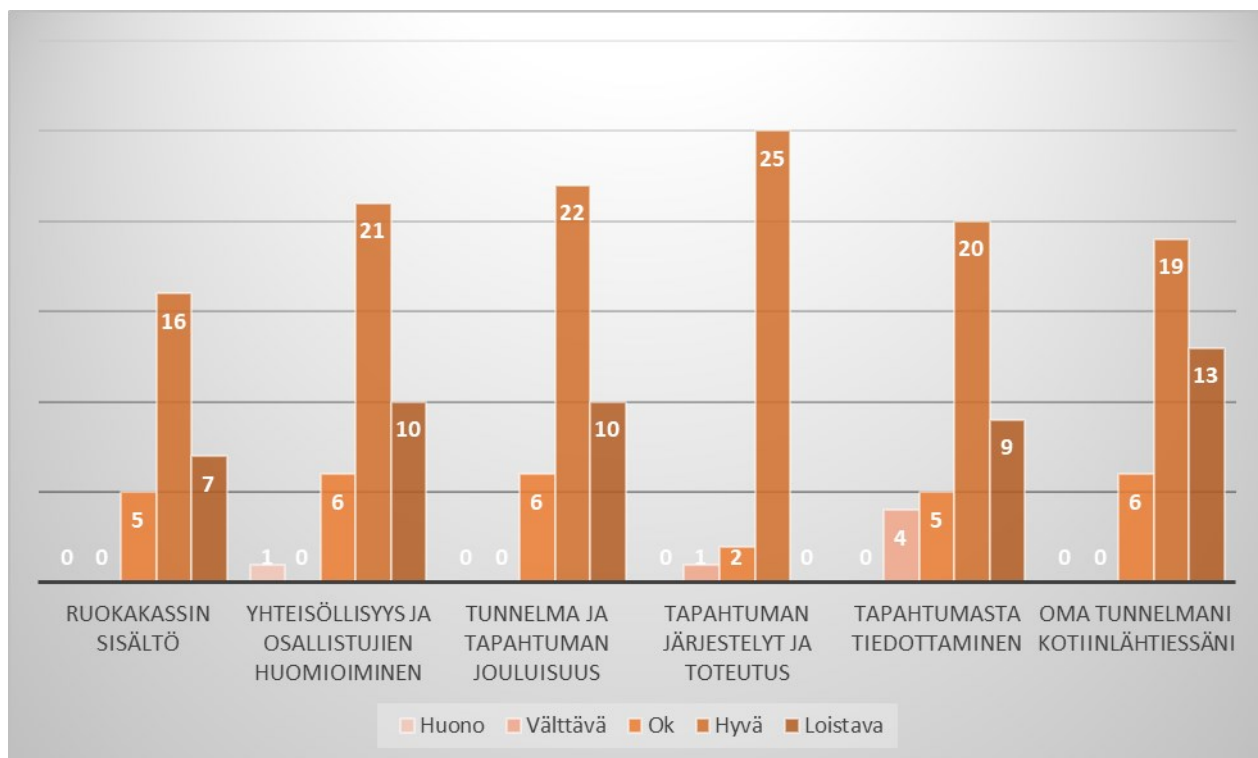
Kolmas kysymys koski sitä, miten osallistujat olivat kuulleet tapahtumasta.

Kuvio 3. Miten kuulit tapahtumasta?

Neljäsosa vastanneista oli saanut tiedon suoraan järjestelyihin osallistuneelta taholta. Viidesosa kertoi nähneensä mainoksen sosiaalisessa mediassa. Hieman yli puolet vastanneista oli kuullut tapahtumasta joltain läheiseltään.

Neljännessä kysymyksessä arvioitiin asteikolla 1-5 ruokakassin sisältö, yhteisöllisyys ja osallistujien huomioiminen, tunnelma ja tapahtuman joulisuus, tapahtuman järjestelyt ja toteutus, tapahtumasta tiedottaminen ja osallistujan oma tunnelma kotiin lähtiessä.

Kuvio 4. Yksityiskohtien arviointi.

Ruokakassin sisältö arvioitiin pääsääntöisesti hyväksi, moittivaa palautetta siitä ei saatu. Tapahtuman järjestelyt ja toteutus arvioitiin myös hyväksi, ja asiakkaiden huomioiminen ja yhteisöllisyyden tunteen tarjoaminen onnistui hyvin. Vaikka tapahtuma kutistui pelkäksi ruokakassien ja lahjojen jaoksi, se koettiin kuitenkin tunnelmaltaan jouluiseksi. Osallistujien oma tunnelma oli kotiin lähtiessä vastausten perusteella oikein hyvä.

5.2 Järjestäjien palaute

Palautetta ja mielteitä kerättiin myös järjestelyihin osallistuneilta toimijoilta tapahtuman jälkeen kirjallisesti. Motivaatioksi osallistua tapahtuman järjestämiseen mainittiin yhdessä hyvän tekeminen, ja osallisuuden ja yhteisöllisyyden tunteen tarjoaminen. Myös se, että kaikilla ihmisillä ei ole varaa jouluruokiin tai mahdollisuutta joulun kokemiseen yhdessä, koettiin kannusteeksi järjestää Yhteinen Joulu-tapahtuma.

Tapahtuman suunnittelussa yhteistyö koettiin mutkattomaksi ja sujuvaksi. Yhteishenki järjestäjätahojen kesken oli hyvä loppuun asti. Järjestelyihin osallistunut po-

rukka oli innostunut, yhteistyöhaluista ja -kykyistä ja kaikilla oli yhteinen päämäärä ja tahto toteuttaa tapahtuma.

Itse tapahtumassa koettiin kaiken sujuneen hyvin, koska jokainen hoiti oman osuutensa mallikkaasti. Kovien pakkasten aiheuttamista haasteista huolimatta tunnelma koettiin jouluiseksi ja leppoiseksi, kaikki olivat mukana joulumielellä. Kohtaamista ja keskustelua selvästi kaivattiin ja tilanteet sen suhteen koettiin hyviksi ja rauhallisiksi. Ruokakassien jakopaikka oli hyvä, paitsi saapuminen useammasta suunnasta toi haasteita, koska hakijoiden tuli ilmoittautua. Jakoaika arvioitiin turhan pitkäksi, koska vapaaehtoisia oli niin paljon, että tuli paljon tyhjääkin odottelua.

Kehityskohteissa mainittiin juuri vapaaehtoisten määrä - tähän tapahtumaan oli vapaaehtoisia ehkä hieman turhankin runsaasti, mutta alkuperäisen suunnitelman mukaiseen sisätapahtumaan olisi vapaaehtoisia tarvittu varmasti enemmänkin. Tietysti oli hienoa, että meitä riitti kohtaamaan asiakkaita yksilöllisesti, mutta välillä tuntui, että yksin saapuvia saattoi hermostuttaa suuri määrä vastaanottajia.

Erilaisiin lahjoihin oltiin tyytyväisiä ja siihen, että lahjansaajilla oli valinnanvaraa. Lahjoina jaettavia villasukkia toivottiin läpinäkyviin pakkauksiin tai ilman pakkausta jaettaviksi, jotta kokoja ja värejä olisi päässyt näkemään. Aikuisten villasukista, varsinkin miesten kokoluokissa, oli enemmän kysyntää kuin tarjontaa. Ruokakassien jaossa olisi pitänyt vielä paremmin huomata muistuttaa lahjakassin hakemisesta, sillä jälkepäin saimme palautetta, että joku oli jäänyt ilman lahjaa huomaamattaan niitä.

Ruokakasseja oli eriarvoisia tarkoitettuna eri kokoisille perhekunnille. Tämä aiheutti jonkin verran hämminkiä palautteessa, sillä oli yksinäisiä, jotka olivat ilmoittautuneet tulevansa yhdessä ja heille oli näin varattuna kahden hengen talouden kassi. Muutama ylimääräinen ruokakassi olisi ollut hyvä pelastus tällaisten tilanteiden varalle.

Seuraavaa tapahtumaa ajatellen ykköstoiveeksi nousi mahdollisuus järjestää alkuperäisen suunnitelman mukainen tilaisuus. Jos jostain syystä jouduttaisiin toistamaan pelkkä ruokakassijako, jakoaika saisi olla lyhyempi. Myös ajankohta voisi siinä tapauksessa olla jo ennen joulunpyhiä. Tapaninpäivä on erittäin hyvä aika ajatellen varsinaista joulujuhlatilaisuutta.

Kun järjestelyihin osallistuneilta kysyttiin, että kokevatko he saaneensa tapahtumasta sitä, mitä odottivatkin, vastattiin, että yhdessä tekeminen ja talkootyö antoi odotettua enemmän. Auttamishalu ja osallistuminen yllätti. Ruokajako koettiin onnistuneen odotetusti, kohtaamista haluttiin lisätä, kun kylmyys ja koronapandemia ei sitä estä. Saatu asiakaspalaute oli positiivista ja järjestäjille itselle jäi hyvä mieli.

Tapahtumassa käyneistä asiakkaista huomioitiin, että he olivat iloisia, halusivat kovasti keskustella. Lahjat aiheuttivat yllättyneisyyttä, tyytyväisyyttä ja kiitollisuutta. Kohtaamisen tarve oli erittäin ilmeistä ja lyhytkin kohtaaminen sekä kassin ja lahjan saaminen vaikutti asiakkaalle tärkeältä. Joku asiakkaista oli sanonut “köyhän hakevan ruokakassia” eli hän koki omassa mielessään leimaantuneensa, mikä oli sinänsä surullista, muttei mitenkään tarkoituksellista.

Kun järjestelyihin osallistuneilta vielä kysyttiin, haluavatko osallistua vastaavaan jatkossakin, oli vastaukset yksimielisiä “kyllä, ehdottomasti”-vastauksia. Yhdessä palautteessa luki vielä tiivistetysti “yhdessä saadaan paljon aikaan.”

5.3 Palautekeskustelun tuotos ja siitä syntyneet muutosiideat seuraavaan tapahtumaan

Palautekeskustelussa nousi vahvasti esiin yksimielisyys siitä, että tapahtumalle oli tarve ja se myös vastasi tähän tarpeeseen. Saatu palaute asiakkailta oli niin positiivista, että todettiin tapahtuman olleen vasta alku hyvälle perinteelle. Kaikki toimintaan osallistuneet tahot ilmaisivat kiinnostuksensa osallistua myös seuraavan vastaavan joulutapahtuman järjestelyihin.

Esille otettiin alkuperäinen suunnitelma ja nousi toivomus pystyä järjestämään sen suunnitelman mukainen tapahtuma jouluna 2022. Järjestelyissä ilmenneitä vaikeuksia ei varmasti kaikkia pystytä hyvilläkään suunnitelmilla estämään, mutta niihin voidaan aina yrittää varautua ja niitä ennakoita. Koska toiveissa on järjestää jotain enemmän, kuin vain ruokakassijako, niin keskusteltiin paljon järjestäjätahojen lisäämisestä uusilla toimijoilla. Esimerkiksi nousi idea yhteydenotoista alueen oppilaitoksiin, jos

niissä olisi mahdollista osallistaa opiskelijoita projektimuotoisesti mukaan tapahtuman järjestelyihin.

Tapahtuman järjestämisestä ja projektin läpiviemisestä saimme hyvää oppia ja kokemusta. Ensimmäistä kertaa tällaiseen projektiin osallistuva ei osaa huomioida kaikkea, mutta koska mukana oli monenlaisia projekteja vetäneitä, valmistelut onnistuivat hyvin ja kaikkia saivat jotain uuttakin oppia tapahtuman järjestämisestä.

6 POHDINTA

Joulu on juhla, johon liittyy paljon mielikuvia, haaveita, tavoitteita, perinteitä. Siihen panostetaan aikaa ja rahaa, jotta saadaan tehtyä siitä juuri oikeanlainen, omia mielikuvia vastaava. Jouluun valmistautuminen aiheuttaa paljon stressiä, huolta ja murhettakin, kun resurssit eivät anna mahdollisuutta tehdä omasta joulusta juuri sellaista “oikeaa”. Yleensä näissä negatiivisissa puolissa on kyse yksinäisyydestä, rahan puutteesta tai kiireestä. Aikaa ja rahaa on vaikeaa, jos ei mahdotontakin lahjoittaa ihmisille, mutta yksinäisyyteen voimme vaikuttaa tarjoamalla yhteisöllisyyttä. Siitä ajatuksesta lähti Yhteinen joulu-tapahtuman järjestäminen liikkeelle.

Vaikka maapallolla asuu yli 7,7 miljardia ihmistä, silti yksinäisyys on pahimpia syöpäläisiä ihmiskunnassa. Se tuhoaa yksilön terveyttä ja rapauttaa yhteiskuntaa. Yhteinen joulu-tapahtumalla ei ollut tarkoitus pelastaa maailmaa, mutta kiinnittämällä huomiota yksinäisyyteen ja vähentämällä sitä kaikenlaisilla toimilla voisimme ainakin parantaa tulevaisuutta.

Tapahtumamme tarkoitus oli vähentää yksinäisyyttä ja lisätä yhteisöllisyyttä, sekä tuoda ihmisille hyvän joulumielen kokemuksia. Alkuperäinen suunnitelma olisi varmasti vähentänyt yksinäisyyttä paremmin, kun olisimme yhdessä viettäneet muutaman tunnin toistemme seurassa. Toteutus oli meistä riippumattomista syistä tämän suhteen vähän vajavainen, mutta aidot ja lämpimät kohtaamiset tuntuivat silti vaikuttavan ihmisiin positiivisesti ja palautteen mukaan yksinäisyyttä vähentävästi.

Yhteisöllisyyttä pystyimme lisäämään ainakin järjestävien tahojen keskuudessa ja senkin koimme tärkeäksi. Tapahtumassa käyneet asiakkaat kokivat myös jonkin verran keskinäisiä kohtaamisiaan.

Tapahtuma oli jouluihin ja moni kertoikin saaneensa siitä hyvän joulumielen. Meille järjestäjille oli tärkeää saada auttaa ja antaa heille, joilla ehkä on vähemmän, Hienointa tunnelmassa oli mielestäni se, että emme missään nimessä olleet auttajia, jotka jakavat vain tavaraa köyhemmille, vaan saimme olla ihmisiä ihmisille, kohdata heitä, saada

itsekin heiltä jotain omiin tarpeisiimme. Saimme kokea yhteisöllisyyttä ja osallisuutta siinä, missä asiakkaammekin.

Tapahtumalla oli selkeä tarve ja mielestäni se vastasi hyvin tarpeeseen. Palautepalaverissa todettiin, että tämä oli vasta alku pitkälle perinteelle. Järjestelyistä saimme paljon hyvää oppia ja kokemusta, ja olemme varmasti vähän valmiimpia seuraavaan projektiin.

Itselle koko projektista nousi vahvana tunne siitä, että sosiaalityössä on juuri kyse rinnalla kulkemisesta ja olemisesta ihminen ihmiselle. Ne eivät ole nopeita ratkaisuja sosiaalityön ongelmiin yksilö- ja yhteiskunnallisella tasolla, mutta tärkeitä taustatekijöitä ratkaisuissa ja varsinkin ennalta ehkäisevässä sosiaalityössä.

LÄHTEET

Junttila, N., 2018. Kaiken keskellä yksin. Tammi.

Junttila, N., 2015. Kavereita nolla. Tammi.

Kettunen, M., (2013). Yhteisösosiaalityö - Lähtökohdat, tavoitteet ja keinot [pro gradu-tutkielma, Itä-Suomen yliopisto] Erepo. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:uef-20131036>

Kettunen, S., 2009. Onnistu projektissa. WSOYpro.

Kinnunen, T. & Kallinen, T. (4.6.2022) Etnografinen havainnointiaineisto <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metelmatoetus/kvali/laadullisen-tutkimuksen-aineistot/etnografinen-havainnointiaineisto/>

Kujansuu, E. & Välilehto T. (2019). Nuorten yksinäisyyden yhteys mielenterveyteen [kandidaatintutkielma, Tampereen yliopisto] Trepo. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-201910284117>

Leemann, L., & Hämäläinen, R.-M. (2016). Asiakasosallisuus, sosiaalinen osallisuus ja matalan kynnyksen palvelut – Pohdintaa käsitteiden sisällöstä. Yhteiskuntapolitiikka 81(5), 586–594. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2016102725606>

Pukkila, H., 2007. Tehdään yhdessä – opas onnistuneisiin talkoisiin. Helmi Kustannus.

Roivainen, I., Nylund, M., Korkiamäki, R. & Raitakari, S. (toim.). 2008. Yhteisöt ja sosiaalityö. PS-Kustannus.

Roivainen, I. & Ranta-Tyrkkö, S. (toim.). (2016). Yhteisöt ja yhteisösosiaalityön lähtökohdat. United Press Global.

Saari, J., 2016. Yksinäisten Suomi. Gaudeamus oy.

Saari, J., 2011. Hyvinvointi – suomalaisen yhteiskunnan perusta. Gaudeamus oy.

Vallo, H. & Häyrynen, E. (2014). Tapahtuma on tilaisuus: tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Tietosanoma.

Vehkalahti, Kimmo, 2019. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsingin yliopisto. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/305021/Kyselytutkimuksen-mittarit-ja-menetelmat-2019-Vehkalahti.pdf>

Yhteinen Joulu

- terveysturvallinen pihatapahtuma
Kaarisillan yhtenäiskoululla (Jokisatamantie 1)
su 26.12.2021 klo 14-16

**Olet sydämellisesti tervetullut nauttimaan glögiä ja joulutorttua
lämpöisessä joulun hengessä
sekä noutamaan jouluinen ruokakassi ja pieni lahjapaketti!**

Järjestävinä tahoina toimivat Kaarisillan yhtenäiskoulu, Tukiranka ry, Yhteinen keittiö, SPR Satakunnan piiri ja Porin osasto, Keski-Porin seurakunta, Porin ev.lut. seurakuntayhtymän seurakuntapalvelut sekä monet vapaaehtoiset

Tarjoilut mahdollistaa SPR Satakunnan piiri ja Porin osasto, K-Supermarket Ruokapori ja Porin Leipä.

**Sitovat ilmoittautumiset puh: 046 8455 484
arkisin 22.11.-10.12. klo 10-14**

Tapahtuman muuttuneen version kutsu

LIITE 2

YHTEINEN JOULU PALAUTEKORTTI

1. MILTÄ TAPAHTUMA VAIKUTTI?
- ..... TYLSÄLTÄ JA TURHALTA
- ..... TARPEELLISELTA, MUTTA HEIKOSTI JÄRJESTETYLTÄ
- ..... KIVALTA JA KEHITYSKELPOISELTA
- ..... OIKEIN MUKAVALTA JA HYÖDYLLISELTÄ
- ..... JUURI SILTÄ, MITÄ JOULUUNI KAIPASINKIN!
2. MIKSI HALUSIT OSALLISTUA?
- ..... HALUSIN RUOKAKASSIN
- ..... TUNSI ITSENI YKSINÄISEKSI
- ..... KAIPASIN JOULUN TUNNELMAA
- ..... KAIKKEA EDELLÄ
- ..... MUUTA, MITÄ? .....
3. MITEN KUULIT TAPAHTUMASTA?
- ..... SUORAAN JÄRJESTELYIHIN OSALLISTUVALTA TAHOLTA
- ..... YSTÄVÄLTÄ / TUTTAVALTA
- ..... SOSIAALISESTA MEDIASTA (FACEBOOK)

	HUONO	VÄLT- TÄVÄ	OK	HYVÄ	LOIS- TAVA
RUOKAKASSIN SISÄLTÖ					
YHTEISÖLLISYYS JA OSALLISTUJEN HUOMIOIMINEN					
TUNNELMA JA TAPAHTUMAN JOULUISUUS					
TAPAHTUMAN JÄRJESTELYT JA TOTEUTUS					
TAPAHTUMASTA TIEDOTTAMINEN					
OMA TUNNELMASI KOTIIN LÄHTIESSÄSI					

VAPAA PALAUTE JA KEHITYSIDEOITA:

.....

.....

PALAUTETTA KERÄTÄÄN, JOTTA TOIMINTAA VOIDAAN ARVIOIDA JA KEHITTÄÄ, JA JOTTA VAPAAEHTOISENA TYÖSKENNELLYT SOSIONOMIOPISKELIJA SAA OPINNÄYTETYÖHÖNSÄ AINEISTOA TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA SIINÄ ONNISTUMISESTA. KIITOS ANTAMASTASI PALAUTTEESTA JA AJASTASI!
HYVÄÄ JOULUNAIKAA!

LIITE 3

Yhteinen Joulu – tapahtuma / järjestäjänä toimineen ajatuksia ja kokemuksia

- 1. Mikä motivoi sinua lähtemään mukaan järjestämään tapahtumaa?**
- 2. Millainen rooli sinulla oli järjestelyissä?**
- 3. Miten koit tapahtuman suunnittelun sujuneen?**
- 4. Entä järjestelyjen itse tapahtumassa?**
- 5. Mitä mielestäsi olisi tarvinnut huomioida paremmin?**
- 6. Miten muuttaisit tapahtumaa ensi kerralla?**
- 7. Koetko saaneesi tapahtumasta sitä, mitä odotitkin?**
- 8. Haluatko osallistua tulevaisuudessa vastaavan tapahtuman järjestämiseen?**
- 9. Mitä havainnoit tapahtumaan osallistuneista asiakkaista? Koitko tapahtuman vastanneen heidän tarpeisiinsa?**
- 10. Mitä muuta haluaisit vielä sanoa?**